

Гарашук О. В.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту імені І. А. Маркіної
Полтавського державного аграрного університету*

Куценко В. І.

*доктор економічних наук, професор,
Заслужений діяч науки і техніки України,
головний науковий співробітник
відділу природно-техногенної та екологічної безпеки
Державної установи «Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку Національної академії наук України»*

Кудерова А. О.

*студентка
Університету Св. Джона, м. Нью-Йорк, США*

Garashchuk Olena

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor at the Department of Management byname I. A. Markina
Poltava State Agrarian University*

Kutsenko Vira

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Honored Scientist of Ukraine,
Chief Researcher of Department of Natural-Technogenic and Environmental Safety
Public Institution «Institute of Environmental Economics
and Sustainable Development of the National Academy of Sciences of Ukraine»*

Kudierova Anastasiia

*Student
St. John's University, New York, USA*

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК ДОМІНАНТА ТРАНСФОРМАЦІЙ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ (У КОНТЕКСТІ ДОСВІДУ США)

Анотація. Розглядаються теоретичні й практичні аспекти діяльності в освітній сфері в умовах глобалізації. Наголошується на винятковому значенні освіти для соціально-економічного розвитку в сучасних умовах становлення інформаційно-технологічного суспільства. Здійснено аналіз впливу окремих чинників на успішну реалізацію трансформаційних процесів в освітній діяльності. Подано огляд досвіду США як найбільш розвинутої на сьогодні країни світу, що має значні досягнення саме завдяки розвитку освіти. Охарактеризовано основні показники та підходи в розвитку освіти у США. При цьому особлива увага приділена напрямам впровадження американського досвіду в Україні, а також поглибленню процесів інноваційних перетворень, спрямованих на досягнення якісних показників у розвитку освіти. Обґрунтовується важливість діяльності з підвищення якості освіти.

Ключові слова: трансформація, освітня діяльність, освіта США, якісні параметри, глобалізація.

*«Нам бачиться світ, в якому кожна країна
реалізує можливості для поступального
і сталого економічного зростання і гідної
роботи для всіх, в якому споживання,
виробництво і використання природних
ресурсів мають раціональний характер.»*

*Резолюція Генеральної Асамблеї ООН
«Перетворення нашого світу. Порядок денний
в сфері сталого розвитку на період до 2030 року»*

Вступ та постановка проблеми. XXI століття характеризується тим, що висуває перед людством глобальні проблеми, які необхідно вирішувати

перш за все за допомогою освіти. Серед цих проблем зокрема виділяються ті, які стосуються розробки перспектив соціально-економічного розвитку

кожної країни, що буде забезпечувати як її процвітання, так і всього людства.

Світова практика засвідчує, що розвинуті країни отримують саме за рахунок освітньої діяльності більше 40% приросту валового національного продукту. В той же час глобалізація все більше впливає на розвиток освітньої сфери, зростання її конкурентоздатності тощо. Цьому сприяє те, що участь у діяльності в зазначеному контексті беруть всі суб'єкти освітнього процесу. Загалом, розвиток освіти – це свого роду спосіб впливу суспільства не лише на сучасну соціальну ситуацію, але і на її майбутні перетворення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам здійснення трансформацій в освіті у контексті розвитку глобалізації значну увагу у своїх дослідженнях приділяли Андрущак І., Байденко В., Василенко І., Вільфсон Б., Данильченко В., Крисько В., Левкович В., Стефаненко Т., Татура Ю. та багато інших. В їх наукових розробках висвітлюються не лише проблеми змісту освіти, але розглядаються різні аспекти економічного, політичного, екологічного, соціального і технологічного характеру [1].

Проте, в опублікованих матеріалах ще недостатньо висвітлені питання щодо впливу глобалізації на успішність трансформаційних процесів в освітній сфері, в тому числі в контексті забезпечення якості освітніх послуг.

Важливо зазначити, що для забезпечення процесів трансформацій в освітній сфері доцільно використати досвід країн, у яких успішно вирішуються проблеми соціально-економічного характеру саме завдяки розвитку освіти. До таких країн зокрема належать Сполучені Штати Америки.

Метою дослідження, виходячи з вищезазначеного, є виявлення саме тих напрямів, успішне використання яких може сприяти не лише прискоренню трансформації освіти, а й підвищенню її якості.

Результати дослідження. Рівень освіти – основний фактор, визначаючий позицію людини на ринку праці та зростання освітнього рівня населення, зокрема працездатного, що дозволяє йому пристосовуватись до постійно змінюваних умов виробництва, до структурних зрушень в економіці.

Останнім часом, як свідчать результати наших досліджень, розвиток освіти під впливом глобалізації вступає у фазу міжнародної інтеграції. До речі, слово «глобалізація» ввів ще в 1981 р. американський соціолог Дж. Маклін, дослідження якого продовжили британці Робертсон Р. і Уотерс М., розглядаючи глобалізацію як соціальні процеси, в яких обмеження зумовлені географічним чинником.

Останнім часом, як відомо, активно впроваджуються в життя такі процеси як: глобалізація, глобальна економіка, глобальна екологія; глобальна освіта. Всі ці процеси, з одного боку, залежать від розвитку освітньої сфери, а з іншого – впливають на зазначені процеси.

Водночас, слід підкреслити, що освіта відіграє важливу позитивну роль не лише у розвитку процесів глобалізації, але дозволяє критично оцінити

й розумно протиставити позитивним процесам негативні, прискорити розвиток цивілізації в цілому тощо [2].

Міжнародна інтеграція характеризується взаємним зближенням, синхронізацією дій, що досягається на основі їх регулювання міжнародними та національними інститутами щодо формування освітнього простору як найбільш ефективної форми успішного вирішення завдань міжнародного і планетарного масштабу. Особлива увага розвитку освіти в цьому контексті надається Сполученими Штатами Америки ще з 70-х років минулого століття. Результатом цього, на наш погляд, є наступне, а саме: обсяг виробленого валового внутрішнього продукту (з урахуванням купівельної спроможності) – більше 20% світового рівня; при тому, що населення США складає близько 5% жителів планети.

У США до 60% робочої сили – особи з вищою освітою. Підвищення кваліфікації у зазначеній країні розглядається як важлива форма заохочення до ефективної роботи. При цьому важливо відмітити, що працівники нових підприємств мають більш високі норми віддачі від зростання освітнього рівня населення, тоді як від професійного досвіду та стажу роботи – більш низькі норми віддачі, а також те, що: чим більший запас знань, тим менший ризик потрапити в число безробітних. Держава, сприяючи розвитку освіти, гарантує кожній людині можливість не лише ефективно працювати, а й ефективно реалізувати свій ресурс, який формується освітою людини. Скажімо, у США зростання освітнього рівня населення дозволяє забезпечити щорічне зростання продуктивності праці на рівні 3–4%.

Фахівці вважають, що саме в аудиторіях навчальних закладів вирішується питання щодо того, яким буде XXI – освіченим чи таким де переважає невігластво, гуманним чи агресивним. Не дивно, що розвитку освітньої галузі у США надається велика увага. Саме для цієї країни характерним є такі основні ознаки соціально-економічного розвитку як: найвищі в світі інвестиції в людський капітал, найвищі рівні економічного розвитку, найвищі показники життєвого рівня населення.

Треба зазначити, що у США немає єдиної національної системи державних шкіл. У більшості штатів діти повинні відвідувати школу з 5 або 6 років до 16 або 17 років. На рівні штату безпосередньо встановлюються вік і освітні стандарти для закінчення середньої школи. Кожна громада встановлює правила для власних шкільних будівель, учителів, матеріалів та учнів. Відповідно фінансування таких начальних закладів відбувається за кошти місцевих платників податків, хоча також можливе отримання додаткових коштів від штати або федерального уряду. В США також існують приватні школи та школи утримувані релігійними організаціями [3].

Особливо велика увага у США приділяється розвитку вищої освіти, складовими якої є три типи незалежних програм (рис. 1).

Кожна із вищезазначених складових вищої освіти у США, готує фахівців з вищою освітою, не

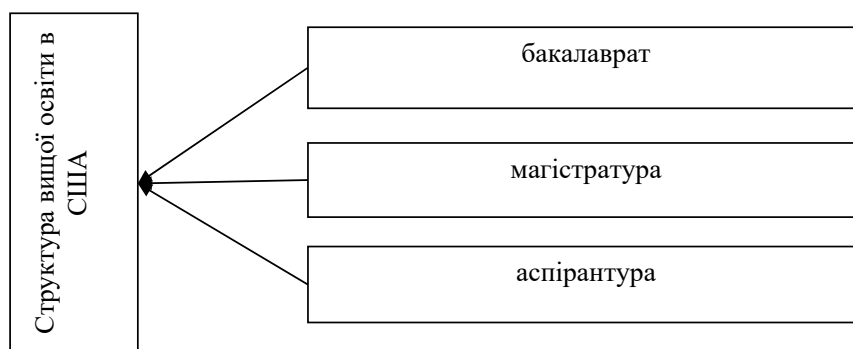

Рис. 1. Трирівнева система вищої освіти в США

будучи надбудовою одна на одній, а навчальні програми кожної з них не є продовженням попередньої (рис. 2).

І бакалавр, і магістр, і доктор у США – це фахівці з вищою освітою, після отримання якої вони йдуть на ринок праці, де, як правило, знаходять відповідне їх освітній підготовці робоче місце. Бакалавр, приміром, отримує достатньо широку загальну освіту – теоретичні й прикладні знання з окремими елементами спеціалізації. Більш глибока спеціалізація в теоретичних і прикладних галузях забезпечується в магістратурі та в аспірантурі. До речі, останнім часом у США магістратура стає все менш привабливою. Адже студенти, які мріють у подальшому займатись наукою, після отримання бакалаврської освіти мають можливість продовжити навчання в аспірантурі, хоча, як зазначалось вище, це не є продовженням курсу бакалаврата.

У США в середньому вищі ступені освіти призводять до вищих доходів населення. Враховуючи 40-річну кар’єру, у 2021 році заробіток особи протягом життя за рівнем освіти та ступенями становить: докторський – \$3,970,720; професійний – \$4,001,920; магістра – \$3,273,920; бакалавра – \$2,774,720; асоційованого спеціаліста – \$2,003,040; коледжу, без ступеня – \$1,869,920; атестат середньої школи – \$1 682 720. Це означає, що особа зі ступенем бакалавра в середньому зароблятиме більше ніж на 1 тис. доларів США. При цьому, середній звичайний тижневий заробіток складає майже 2 тис. доларів США [11].

Разом із тим, за чисельністю населення з вищою освітою наша держава істотно відстає від США. При цьому частка населення у віці 22 років і старші,

яке має повну вищу освіту, у 2020 році зменшилась як у цілому по Україні, так і у міській місцевості [10].

Освіта у США постійно вдосконалюється. Так, усе більшу популярність набуває загально-гуманітарна освіта, у рамках якої абітурієнт вступає не на конкретний факультет, а просто в коледж, де він має прослухати обов’язкову кількість курсів (приблизно 4 в семестр). При цьому вимоги до останніх у різних навчальних закладах різні. Приміром, у перелік вимог до спеціалізації з економіки входить 8 семестрових курсів, один з яких – курс статистики.

В окремих коледжах студенту надається право вибирати будь-яку комбінацію курсів, які, на думку студентів, є для них цікавими і корисними. Така система допомагає керівництву навчального закладу виявляти реальний попит на різні дисципліни, які потім і будуть запропоновані студентам.

Деякі американські заклади вищої освіти використовують систему, у відповідності з якою студент повинен обов’язково прослухати певний набір базових курсів (скажімо, по математиці, літературі, історії, природничим наукам, іноземній мові тощо). При такій системі відсутня гнучкість у наборі дисциплін, які вивчаються. Разом із тим гарантується кожному студенту можливість отримати різносторонню базову освіту.

Заслуговує на увагу, на наш погляд, те, що американські заклади вищої освіти дозволяють кожному студенту самостійно проектувати траєкторію свого навчання, активно впроваджуючи в навчальну діяльність інноваційні технології; індивідуальні навчальні плани; гнучкі навчальні заклади, здійснюючи при цьому перебудову системи організації навчального процесу та його фінансового забезпечення [4].

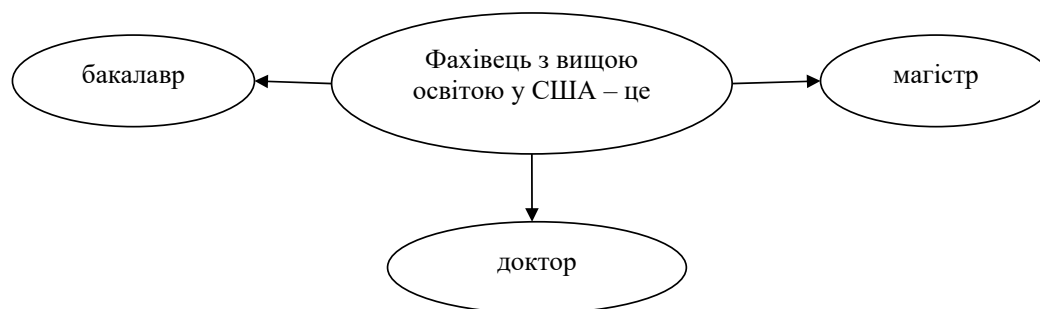

Рис. 2. Структура системи фахівців з вищою освітою

Стосовно останнього, значна увага приділяється й в Україні, що підтверджується постійним зростанням обсягів державного фінансування освітньої сфери (рис. 3).

Такий підхід у фінансовому забезпеченні освітньої сфери в цілому та закладів вищої освіти зокрема, сприяє здійсненню підготовки фахівців, які володіють творчими здібностями, характеризуються конкурентоздатністю, а також є чутливими до нових вимог і готові до практичного застосування своїх знань, умінь та навиків, тобто до ефективного використання трудового потенціалу фахівця.

Означений потенціал являє собою сукупність характеристик, які стосуються готовності майбутніх фахівців успішно виконувати поточні й перспективні завдання професійної діяльності, що представлені наступними компонентами:

– професійним, який характеризує міру засвоєння знань, умінь і навиків в сфері професійної підготовки та вимірюється через систему самооцінки результатів професійної підготовки у навчальному закладі;

– соціокультурним, представленим характеристиками, що впливають на професійний розвиток і трудову діяльність (типи навчальної і професійної трудової мотивації, задоволеність професійним вибором, професійними планами);

– діяльним, ознаками якого є рівень активності випускників у розвитку власної конкурентоздатності й який реалізується в навчальній діяльності.

Рівень активності випускника закладу вищої освіти в навчальній діяльності вимірюється через формальні показники успішності та особливості ролевої поведінки студента. Останні дозволяють оцінити стан засвоєння професійних знань, умінь і навиків, а також рівень соціальної зрілості випускників, що здійснює безпосередній вплив на успішну адаптацію до нових соціальних реалій після закінчення закладу вищої освіти [6; 7].

І в США, і особливо в Україні, підвищення якості освіти – одна з найбільш актуальних проблем, що потребує свого розв'язання в сфері освітньої діяльності. Адже, як зазначалось вище, в інформаційно-

технологічному суспільстві XXI століття рівень розвитку країни й те місце, яке вона посідає у світі залежить від освіченості нації та її здатності створювати та успішно реалізовувати прогресивні технології, що є результатом неперервності розвитку освітньої сфери.

Виходячи із вищезазначеного, важливим є звернення до проблем професійної підготовки фахівців освітньої галузі. Так, сьогодні більшість випускників вищих закладів освіти трудову мотивацію пов'язують з реаліями ринкової ситуації, що обумовлює необхідність брати на себе готовність до ризиків в обмін на високу оплату праці. Все зазначене пов'язане з якістю освіти, яку останнім часом стали трактувати не як відповідність нині існуючим нормам, а як таку, для якої характерним є наступне: неординарність; підвищений інтелект; високорозвинені творчі здібності тих, хто навчається; індивідуалізація навчального процесу.

Все це сприяє підготовці у закладах вищої освіти компетентних фахівців, тобто здатних і готових застосовувати вміння та навички в своїй роботі для створення нових об'єктів у відповідній сфері діяльності. Компетентному фахівцю притаманна така риса, як здатність застосовувати знання для успішної діяльності, у даному випадку в освітній галузі.

Компетентність формується в процесі професійної діяльності, направленої на універсальний розвиток особистості, охоплення провідних сфер життєдіяльності в контексті формування особистості студента. Останнє відбувається в процесі використання інтерактивних думок, інформаційних технологій, а також проблемних ситуацій, успішне розв'язання яких потребує спільного – як студентів, так і викладачів – пошуку необхідних шляхів.

В процесі навчання до наявних знань і навиків додаються наступні компоненти компетенції: особистісні; соціальні; комунікативні; інформаційні; освітні, реалізація яких і формує у студента знання, вміння, навички, що їх прийнято визначати як професійно значимі якості [8; 9].

Компетентнісний підхід у розвитку освіти та підготовці кадрів логічно впливає із кваліфікацій-

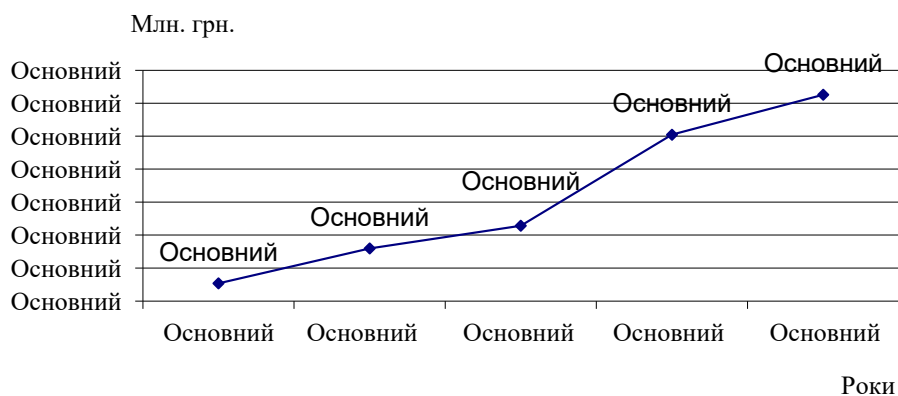

Рис. 3. Динаміка обсягів зведеного бюджету України виділеного на розвиток освіти

Джерело: [5, с. 198]

ного підходу, спрямованого на впровадження саме відповідного досвіду його реалізації. Він вимагає посилення соціально-педагогічної компетентності студента та розв'язання соціальних компетенцій, які включають в себе декілька взаємопов'язаних компонентів, а саме:

- цілі, мотиви професійної діяльності;
- гуманітарний світогляд та духовність;
- відповідальність за результати професійної діяльності на основі особистісних ціннісних орієнтирів;
- креативний рівень самосвідомості та діяльності;
- конструктивний альтернативізм, естетичні гуманітарні та інші соціальні потреби тощо.

Все це сприяє формуванню професійно компетентних фахівців, здатних:

- успішно вирішувати проблеми, що виникають в реальних ситуаціях професійної діяльності;
- ефективно використовувати знання, спираючись на професійний і життєвий досвід, користуючись цінностями і нахилами.

Серед складових професійної компетентності, на наш погляд, доцільно виділити наступні:

- якості особистості (самостійність, здатність приймати відповідні рішення, творчий підхід до справи, вміння доводити її до завершення, бажання постійно вчитись, постійно оновлювати знання);
- якість мислення (гнучкість, абстрактність мислення, системне й експертне мислення);
- комунікативні якості (комунікабельність, здатність до співробітництва, вміння вести діалог).

При цьому важливо зазначити, що в основі професійної компетентності лежать компетенції, тобто здатність оцінювати себе в тій ситуації, коли реалізується завдання в плані компетентного вирішення проблем стосовно навчання чи конкретної професійної діяльності.

Водночас слід мати на увазі, що в умовах гармонізації взаємовідносин, як однієї з найважливіших завдань сучасної цивілізації, ніяка компетентність не може замінити знання, розуміння та відповідальність.

Останньому сприяє реалізація такого завдання освітньої сфери як забезпечення наукового, бережливого й економного використання життєво необхідних для людини ресурсів. Адже світова практика свідчить, що економічний розвиток країни залежить не лише від упровадження виробничих і фінансово-технологічних ресурсів, але і від того, наскільки населення здатне їх ефективно використовувати, у тому числі в освітній сфері.

Серед шляхів досягнення останнього – активізація процесів інноваційної діяльності в закладах вищої освіти, що включає зокрема:

- автоматизовану систему управління, спрямовану на забезпечення досягнення якісної освіти;
- рейтингову систему оцінки знань;
- модульну структуру навчально-методичного комплексу й освітніх програм, мультимедійних засобів, електронних підручників;
- активні форми проведення практичних занять (кейси, тренінги, ділові та ролеві ігри) тощо.

Все це є сприятливим появі в освітній діяльності нових аспектів, а саме таких як:

- перехід до багаторівневої системи підготовки кадрів;
 - інтеграція освіти з наукою і бізнесом;
 - зниження частки пасивних видів навчальних занять;
 - підготовка фахівців, які поєднують: педагогічну, дослідницьку і підприємницьку діяльність.
- Складовими останнього є:
- формування у майбутніх фахівців готовності до праці в ритмі інновацій;
 - активне освоєння нових освітніх технологій, орієнтованих на конкурентоздатність особистості студента;
 - формування в учня та студента потреби в саморозвитку;
 - забезпечення зростання компетенцій;
 - формування готовності до нестандартного, раціонального розв'язання професійних проблем, у тому числі за рахунок:

- інформатизація освіти, за рахунок якої відбувається передача комп'ютеру усе більше нових функцій, включаючи навчальну діяльність, демонстрацію вивчення професій і явищ;
- підвищення вимог до підготовки кадрів в сфері інформаційних технологій;
- трансформації праці викладача, яка стає усе більш творчою, консультативною;
- набуття все більш інноваційного характеру інформації, яка використовується в навчальному процесі, в процесі набуття учнями, студентами нових знань умінь і практичних навиків.

Все зазначене спрямовано на здійснення модернізації освіти, що має забезпечувати не просто покращення знань усіх категорій тих, хто навчається, але й надавати людині більш широкі можливості, ніж раніш, для визначення власної освітньо-професійної траєкторії.

Здійснення модернізації освіти передбачає забезпечення функціонування системи неперервної освіти, надання можливості кожній людині навчатись протягом усього життя. Це дозволяє змінити власне ставлення до неперервного навчання з боку суспільства – як з боку тих, хто навчається, так і з боку тих, хто навчає, а також перетворити освіту в одну із ключових цінностей кожної людини.

При цьому слід ураховувати, що здобуття освіти, знань – життєва необхідність кожної людини, а також умова для побудови в майбутньому успішної кар'єри.

Разом із тим в Україні маємо ситуацію, коли набуті знання, вміння та навички не використовуються ефективно, коли значна частина випускників навіть закладів вищої освіти працює не у відповідності з отриманим фахом. На це, на наш погляд, впливає багато чинників, зокрема:

- низький рівень оплати праці в багатьох сферах професійної діяльності;
- складність для випускника працевлаштування у відповідності з отриманим фахом;

– проблемність кар’єрного зростання, скажімо, в освітній, медичній сферах [9].

Подоланню зазначених проблем має сприяти:

– орієнтація діяльності закладів освіти на сучасний ринок освітніх послуг;

– надання можливості кожному студенту, як це має місце у США, одночасно навчатись у різних закладах вищої освіти, на різних факультетах;

– впровадження різноманітних заохочень стосовно отримання додаткової освіти, що сприяє підвищенню конкурентоздатності майбутніх фахівців, у тому числі за рахунок постійного зростання якості змісту навчальних дисциплін.

При цьому зміст навчальних дисциплін має включати:

– повноту навчального матеріалу, обумовлену необхідністю і достатністю включення навчальних матеріалів для пояснення професійно-важливих питань;

– узгодження навчального матеріалу з умовами навчального процесу, обумовленими послідовністю вивчення навчальних дисциплін;

– співвідношення доступності та складності навчального матеріалу в залежності від його приналежності до теоретичного чи емпіричного рівня знань, абстрактності чи конкретності його викладу;

– обсяг, пов’язаний безпосередньо з навчальними планами відповідного закладу освіти, проте збільшення кількості інформації не повинно автоматично залежати від змісту програм;

– оптимальність змісту освіти в розумінні як співвідношення між часом навчання і кількістю навчальної інформації, необхідної для успішного розв’язання практичних завдань тощо.

Висновки. На основі здійсненого нами дослідження можна зробити висновок, а саме: все більше людей як в нашій, так і в інших країнах, розуміє, що освітня діяльність, спрямована на підвищення освітнього рівня кожної людини – це:

– стратегічна траєкторія успішного соціально-економічного розвитку;

– ефективний засіб для досягнення прогресу;

– потужний інноваційний ресурс;

– реальна можливість для громадян України мати престижну роботу й гідну зарплату.

Водночас слід зазначити, що освітня сфера, зокрема в умовах глобалізації, потребує постійного модернізування, вдосконалення, у тому числі за рахунок упровадження досвіду інших країн, у першу чергу США, які досягли у цій сфері значних позитивних результатів.

Список використаних джерел:

1. Білорус О.Г., Гончаренко М.О., Зленко В.А. та ін. Глобалізація і безпека розвитку: монографія. Київ : КНЕУ, 2001. 733 с.
2. Лугова В.М., Голубева Т.В. Соціальна безпека як ключова підсистема безпеки підприємства. *Бізнес Інформ*. 2011. № 10. С. 69–72.
3. Levels of education in the U.S. *Easy English News*. 2023. September. P. 7.
4. Головінов О.М., Горожанкіна М.Є., Дмитриченко Л.І. та ін. Соціальна політика та економічна безпека / під заг. ред. С.І. Крихтіна. Донецьк : Каштан, 2004. 335 с.
5. Статистичний щорічник України за 2021 рік. Державна служба статистики України. Київ, 2022. 447 с. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Горин В. Соціальні гарантії в системі соціальної безпеки держави: теоретико-методологічний аспект. *Світ фінансів*. 2013. № 2. С. 69–80.
7. Гуріна О.В., Огієнко М.М., Работін Ю.А. Соціалізація економіки: сутність та категоріальний апарат. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2017. Випуск 6. С. 123–126.
8. Яцишина І.В. Соціалізація інноваційного розвитку економіки як об’єкт наукового дослідження. *Наука та наукознавство*. 2010. № 2. С. 90–102.
9. Гудзинський О.Д., Судомир С.М. Ризики та економічна безпека соціально-економічних систем. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2014. № 2. С. 35–37.
10. Бюро перепису населення США, поточне опитування населення, щорічний соціально-економічний додаток за 2021 рік (CPS ASEC). URL: <https://www2.census.gov/programs-surveys/cps/techdocs/cpsmar21.pdf>
11. Серія фінансових продаж Рейтинги Weiss. Видавництво Grey House Основи фінансової грамотності: Розрахунок вартості студентських кредитів у коледжі та позику 2023/24» 11780 USAI Highway 1, Suite 201. Palm Beach Gardens, FL 33408. URL: <https://greyhouse.weissratings.com>

References:

1. Bilorus O. H., Honcharenko M. O., Zlenko V. A. et al. (2001) *Hlobalizatsiya i bezpeka rozvytku: monohrafiya* [Globalization and development security: monograph]. Kyiv: KNEU. (in Ukrainian)
2. Luhova V. M., Holubyeva T. V. (2011) *Sotsialna bezpeka yak klyuchova pidsystema bezpeky pidpryyemstva* [Social safety as a key subsystem of enterprise security]. *Biznes Inform*, no. 10, pp. 69–72. (in Ukrainian)
3. Levels of education in the U.S. (2023). *Easy English News*. September. P. 7.
4. Holovinov O. M., Horozhankina M. Ie., Dmytrychenko L. I. ta in. (2004) *Sotsialna polityka ta ekonomichna bezpeka* [Social policy and economic safety]. Donetsk: Kashtan. (in Ukrainian)
5. State Statistics Service of Ukraine (2022). *Statystychnyy shchorichnyk Ukrayiny za 2021 rik* [Statistical Yearbook of Ukraine for 2021]. Kyiv. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (in Ukrainian)

6. Horyn V. (2013) Sotsialni harantiyi v systemi sotsialnoyi bezpeky derzhavy: teoretyko-metodolohichnyy aspekt [Social guarantees in the state social safety system: theoretical and methodological aspect]. *Svit finansiv*, no. 2, pp. 69–80. (in Ukrainian)
7. Hurina O. V., Ohiyenko M. M., & Rabotin Yu. A. (2017) Sotsializatsiya ekonomiky: sutnist ta katehorialnyy aparat [Socialization of the economy: essence and categorical apparatus]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrayiny*, no. 6, pp. 123–126. (in Ukrainian)
8. Yashchysyna I. V. (2010) Sotsializatsiya innovatsiynoho rozvytku ekonomiky yak obyekt naukovooho doslidzhen-nya [Socialization of innovative economic development as an object of scientific research]. *Science and Science of Science*, no. 2, pp. 90–102. (in Ukrainian)
9. Hudzynskyy O. D. & Sudomyr S. M. (2014) Ryzyky ta ekonomichna bezpeka sotsialno-ekonomichnykh system [Risks and economic safety of socio-economic systems]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriyskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky) – Collection of scientific works of the Tavria State Agro-Technological University (Economic Sciences)*, no. 2, pp. 35–37. (in Ukrainian)
10. US Census Bureau, Current Population Survey, 2021 Annual Socio-Economic Supplement (CPS ASEC). Available at: <https://www2.census.gov/programs-surveys/cps/techdocs/cpsmar21.pdf>
11. Series of financial sales Ratings Weiss. Gray House Publishing Essentials of Financial Literacy: Calculating the Cost of College Student Loans and Loans 2023/24” 11780 USAI Highway 1, Suite 201.Palm Beach Gardens, FL 33408. Available at: <https://greyhouse.weissratings.com>

GLOBALIZATION AS THE DOMINANT OF TRANSFORMATIONS IN THE EDUCATION SPHERE (IN THE CONTEXT OF THE US EXPERIENCE)

Summary. Theoretical and practical aspects of activity in the educational sphere in the conditions of globalization are considered. The importance of this issue is determined by the fact that globalization increasingly affects the development of the educational sphere, in particular, its competitiveness. As a consequence of this, the development of education is now a way of society's influence not only on the current social situation, but also on its future transformations. In this connection emphasis is placed on the exceptional importance of education for socio-economic development in the modern conditions of the formation of an information-technological society. An analysis of the influence of individual factors on the successful implementation of transformational processes in educational activity was carried out. An overview of the experience of the USA as the most developed country in the world today, which has significant achievements due to the development of education, is provided. At the same time, special attention is paid to the development of American higher education. The main indicators and approaches in the development of education in the USA are characterized. In this context, special attention is paid to the areas of implementation of the American experience in Ukraine, as well as to the deepening of the processes of innovative transformations aimed at achieving quality indicators in the development of education. Emphasis is placed on the importance of activities to improve the quality of education. It also emphasizes the need for continuous improvement of the education system, as is the case in the USA. Modernization of education should ensure not only the improvement of knowledge of all categories of those who study, but also provide a person with wider opportunities than before to determine his own educational and professional trajectory. The conclusion is substantiated that educational activity aimed at increasing the educational level of each person provides him with a real opportunity to have a prestigious job and a decent salary and thus represents a strategic trajectory of successful socio-economic development and a powerful innovative resource, an effective means of achieving social progress.

Keywords: transformation, educational activity, US education, qualitative parameters, globalization.